

BESLUT
2014-06-02**Klagande**

NN

Det överklagade beslutetCentrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 30 januari 2014**Saken**Rätt till svenskt studiestöd för EU-
medborgare

Nämndens beslut

Nämnden avslår överklagandet.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN, som är medborgare i Polen, ansökte om studiemedel för en utbildning i Polen under läsåret 2013/2014. Hon uppgav att hon är ekonomiskt beroende av sin pappa och att hon får pengar av honom kontant, omkring varannan månad, när de träffas i Polen eller Stockholm.

CSN avslog ansökan med motiveringen att NN inte är svensk medborgare eller har rättigheter enligt EU-rätten. I beslutet framhöll CSN att NN inte kunnat visa att hon är ekonomiskt försörjningsberoende av sin pappa.

NN överklagade beslutet den 10 februari 2014 och anförde att hennes pappa är svensk medborgare och hon är beroende av honom för sin försörjning.

CSN överlämnade ärendet den 14 februari 2014 och anförde bl.a. följande i ett yttrande. Enligt Skatteverket invandrade NN till Sverige år 2008 och utvandrade igen år 2012. Själv har hon dock uppgett att hon under perioden 2008 – 2014 bott och läst vid gymnasium och universitet i Polen. Hennes pappa var tidigare polsk medborgare men blev svensk medborgare i januari 2012. Han bor i Sverige och driver ett eget företag sedan år 2005. NN:s pappa arbetar således i Sverige, men NN har inte kunnat visa att hon är ekonomiskt försörjningsberoende av sin pappa. Hon kan därför inte bedömas som anhörig till migrerande arbetstagare enligt EU-rätten. Eftersom NN inte varit bosatt i Sverige i minst fem år har hon heller inte permanent uppehållsrätt.

NN har beretts tillfälle att komma in med synpunkter på CSN:s yttrande men inte hörts av.

Av handlingarna i ärendet framgår att CSN hämtat in uppgifter om NN:s pappas inkomster sedan 2005 från Skatteverket och att NN medgett att dessa uppgifter stämmer. Enligt Skatteverket har pappans inkomst av tjänst under inkomståren 2011 och 2012 uppgått till 66 623 respektive 63 680 kronor och inkomsten av näringsverksamhet har under samma tid uppgått till 3 287 respektive 5 926 kronor.

Författningsbestämmelser m.m.

Enligt 1 kap. 4 § studiestödslagen (1999:1395) ska utländska medborgare jämföras med svenska medborgare om de på grund av anställning eller etablering som egenföretagare här i landet kan härleda rättigheter i fråga om sociala förmåner från

1. EU-rätten,
2. avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), eller
3. avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan, och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer.

Första stycket gäller även familjemedlemmar som avses i 3 a kap. 2 § första stycket utlänningslagen (2005:716) till sådana utländska medborgare. Detsamma gäller sådana familjemedlemmar till svenska medborgare som avses i 3 a kap. 2 § andra stycket utlänningslagen, om den svenska medborgaren är anställd eller egenföretagare här i landet.

Av 1 kap. 5 § samma lag framgår att utländska medborgare med permanent uppehållsrätt i Sverige ska jämföras med svenska medborgare.

Prövning enligt EU-rätten görs utifrån fördraget om europeiska unionens funktionssätt (FEUF), förordning (EU) nr 492/2011, direktiv 2004/38 samt praxis från EU-domstolen. För att en utländsk medborgare ska jämföras med svensk medborgare när det gäller rätt till studiestöd krävs att han eller hon är arbetstagare i Sverige eller bedriver beskattningsbar verksamhet i Sverige som egenföretagare. Arbetet eller verksamheten ska ha haft en viss varaktighet och dessutom ha vara av tillräcklig omfattning. Den som inte längre är arbetstagare eller egenföretagare i Sverige kan jämföras med svensk medborgare om de planerade studierna avser en vidareutbildning inom det egna yrkesområdet. Vidare framgår att barn, maka, make eller sambo till migrerande arbetstagare eller egenföretagare i Sverige ska jämföras med svenska medborgare.

Enligt 3 kap. 21 a § studiestödsförordningen (2000:655) får studiemedel för studier utomlands lämnas till en studerande som inte är svensk medborgare bara om han eller hon har påbörjat en högskoleutbildning vid en svensk läroanstalt och studierna utomlands kan tillgodoräknas helt som en del av den svenska utbildningen inom ramen för ett utbytesprogram. I sådant fall får, enligt samma bestämmelse, studiemedel lämnas under högst ett år. Av bestämmelsen framgår slutligen att en studerande som inte är svensk medborgare även kan beviljas studiemedel om studierna utomlands är en del av en utbildning som anordnas inom ett utbildningssamarbete som avses i 1 kap. 17 § andra stycket högskolelagen

(1992:1434) eller i 2 a § andra stycket lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina och utbildningen kan leda till en examen vid en svensk läroanstalt.

Nämndens bedömning

NN är polsk medborgare och kan inte härleda rätt till svenskt studiestöd genom permanent uppehållsrätt, eftersom hon inte varit bosatt i Sverige under minst fem år. Utbildningen i Polen bedrivs inte inom ramen för ett utbytesprogram och utbildningen kan heller inte leda till en examen vid en svensk läroanstalt. NN kan således inte beviljas rätt till svenskt studiestöd på någon av dessa grunder.

Fråga är då om NN kan härleda rätt till svenskt studiestöd från 1 kap. 4 § studiestödslagen.

NN har åberopat att hon är beroende av sin pappa, som är migrerande arbetstagare, för sin försörjning. Även den som är över 21 år kan i vissa fall ses som försörjningsberoende barn till migrerande arbetstagare och härigenom härleda rättigheter ur EU-rätten. EU-domstolen har i mål C-423/12 Flora May Reyes, punkt 20, uttalat att det måste vara styrkt att det föreligger ett faktiskt beroendeförhållande för att en unionsmedborgares släkting i rakt nedstigande led, som är 21 år eller äldre, ska kunna anses vara "beroende för sin försörjning" av unionsmedborgaren. Ett liknande resonemang förs även i EU-domstolens mål C-1/05 Jia, punkt 42.

Som redovisats ovan har NN uppgett att hon får kontanter av sin pappa när de träffas och att han på så sätt bidrar till hennes försörjning. Någon utredning, utöver själva påståendet om detta, har NN inte åberopat i ärendet. Nämnda förhållande i förening med vad som framkommit om pappans låga inkomst medför, enligt nämndens mening, att det inte är styrkt att NN är beroende av sin pappa för sin försörjning. Överklagandet ska därför avslås.

Hans Göran Åhgren

Cecilia Hedenström

Beslut har fattats av Charlotte Waas, ordförande i nämnden, Hans Göran Åhgren, direktör, samt ledamöterna Johan Borre, Hans Eklund, Eva Gullfeldt, Mikael Herjevik och Birgitta Åkerman

Föredragande: Cecilia Hedenström

Kopia till CSN
Kopia till CSN, Rättsavdelningen
Utbildningsdepartementet